

BACCALAURÉAT GÉNÉRAL

SESSION 2018

FINNOIS

LANGUE VIVANTE 1

Série **L** – Durée de l'épreuve : **3 heures** – coefficient : **4**

Séries **ES-S** – Durée de l'épreuve : **3 heures** – coefficient : **3**

Le candidat traitera, dans la langue étrangère, l'ensemble des questions de l'épreuve pour laquelle il compose.

L'usage du dictionnaire est interdit.

Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.
Ce sujet comporte 3 pages numérotées de 1/3 à 3/3.

Répartition des points

Compréhension de l'écrit	10 points
Expression écrite	10 points

Kalevala käynnisti J. R. R. Tolkienin kirjailijanuran

Vuonna 1911 J. R. R. Tolkien löysi kirjan, joka muutti hänen elämänsä. Kirja oli *Kalevala*, *The Land of Heroes* (Sankarien maa), W. F. Kirbyn käännös Lönnrotin *Kalevalasta*. Tolkien oli silloin 19-vuotias. Vuosikymmeniä myöhemmin, vuonna 1955, Tolkien kirjoitti *Kalevalan* ja suomen kielen vaikutuksesta teoksiinsa W. H. Audenille. Suomen kieli ”käynnisti tarinapuolen”, hän kertoi. Koko hänen tarustonsa sai alkunsa pyrkimyksestä muokata *Kalevalaa* uuteen uskoon ja nimenomaan Kullervon tarinasta. *Kullervon tarina* oli ensimmäinen Tolkienin kirjoittama kaunokirjallinen teksti, joka ei ollut runoutta. Teksti jäi keskeneräiseksi, luultavasti koska Tolkien lähti kesällä 1916 ensimmäiseen maailmansotaan.

Nyt *Kullervon tarina* on ilmestynyt toimitettuna laitoksena. Teos sisältää Tolkienin keskeneräisen kirjoituksen *Kullervon tarina*, hänen muistiinpanojaan tarinasta sekä valokuvia alkuperäisestä käsikirjoituksesta, jota säilytetään Bodleyn libraryssa Oxfordissa. Kirjassa on lisäksi sen toimittaneen Verlyn Fliegerin akateeminen essee Tolkienin *Kullervon tarinasta* ja yksityiskohtaisia huomioita Tolkienin tekstistä. Kirjassa on myös kaksi esseemuodossa julkaistua Tolkienin esitelmäluonnosta ”Kalevalasta” ja ”Kalevala”, jotka hän kirjoitti kymmenisen vuotta myöhemmin. (...)

Nuori Tolkien on kovin dramaattinen. Hän julistaa *Kalevalan* antavan aikalaisilleen ”lomaa viimeisen kolmen vuosituhannen edistyksestä” ja mahdollisuuden olla ”kesyttömän epähelleenisää”. Tolkien kieltäytyy lukemasta *Kalevalaa* kansalliseepoksena. Hän kutsuu sen sijaan *Kalevalaa* ”troglodyyttitarinoiksi”. Sana tarkoittaa luolassa asujaa, mutta viittaa tässä primitiivisyyteen. Hän kertoo tarinoiden olevan täynnä outoa ja kummallista, hillitöntä ja groteskia sekä huikeaa liioittelua. Hän rakasti sitä. Hänen koko kirjailijantyönsä voi lukea oudon julkituomiseksi. Se huipentuu hänen omassa sanataiteessaan, joka teki fantasiasta – oudon tarinoista – modernia maailmankirjallisuutta. (...) *Kalevala* oli Tolkienille kuin salaisessa laaksossa elossa pysynyt muinaisjäänne, viesti suoraan esiaikojen syvyyksistä. Hän hieman romantisoi tunnistessaan Kalevalassa ”maagista, turmeltumatonta tuoreutta”, jonka hänen aikansa tarinat olivat menettäneet ”loogisuudelle ja järjellisyydelle”.

Tolkien ei koskaan kunnolla oppinut suomea. Suomi on hänen mielestään vahva ehdokas Euroopan vaikeimmaksi kieleksi, ainakin englannin puhujalle. Suomi on Tolkienin mielestä melkein liian kaunis kieli. (...) Kielen lisäksi Tolkien piti erityisesti *Kalevalan* henkilöistä. He ovat hänen mielestään ”julkeita, maanläheisiä ja skandaalimaisia”. Rakastuneinakin he ovat ”apean tunteilemattomia”. *Kalevalan* maailma on hänelle voimakkaiden naisten maailma. Valkopartaiset patriarkatkin ovat majesteettillisia vain, kun heidän vaimonsa eivät ole paikalla. Vaimon mielipide vie aina voiton ja anopit ovat ”maailmankirjallisuuden häijyimpiä”. Äidit ovat keskipisteenä. (...)

Kullervo on traagisin kaikista Kalevalan henkilöistä. Tolkien näki hänessä syvyyden, jota muissa ”Sankareiden maan” henkilöissä ei ollut. On mahdollista, että Tolkien tunnisti Kullervon tarinassa jotain, mikä oli kätkeytyä rivien väliin. Mitä tämä kätkeyty voisi olla? Vastausta voi hakea siitä, mitä Tolkien lisäsi tarinaan. Flieger sanoo, että suurin ero Kalevalan ja Tolkienin Kullervojen välillä on, että Tolkienin Kullervo on paljon selkeämmin uhri kuin Kalevalan Kullervo. Hänen hirmutekojensa taustalla on haava, lapsuuden trauma. Kullervon isä murhattiin, kun hän oli hyvin nuori. Kun vielä äitikin kuolee, Kullervo joutuu kasvattiperheeseen. Siellä ”vailla emon hoivaa lapset kouluttiin kieroön”. Tolkienin isä kuoli, kun poika oli nelivuotias. Äidin hän menetti 12-vuotiaana. Vaikka Tolkienia ei kasvatettu kieroön, hän joutui kasvamaan ilman vanhempiaan, kuten Kullervo.

J. R. R. Tolkien: *Kullervon tarina* (The Story of Kullervo). Suom. Kersti Juva, Jaakko Kankaanpää ja Alice Martin. WSOY. 163 s.

Jussi Ahlroth, *Helsingin Sanomat*, 3. lokakuuta 2016

TRAVAIL À FAIRE PAR LE CANDIDAT

I. COMPRÉHENSION DE L'ÉCRIT : (10 points)

1. Millä tavoin *Kalevalan* lukeminen muutti Tolkienin elämää?
2. Miten *Kalevala* erosi Tolkienin mielestä hänen oman aikansa tarinoista?
3. Mitä Tolkien ajatteli *Kalevalan* henkilöihahmoista?
4. Mistä todennäköisesti johtui Tolkienin kiinnostus erityisesti Kullervon tarinaa kohtaan?

II. EXPRESSION ÉCRITE : (10 points)

Afin de respecter l'anonymat de votre copie, vous ne devez pas signer votre composition, citer votre nom, celui d'un camarade ou celui de votre établissement.

Traitez les deux sujets. (120 mots minimum pour chaque question)

1. *Kalevalan* maailma oli Tolkienille voimakkaiden naisten maailma. Millaisia ovat naisten ja miesten valtasuhteet omassa elinpiirissäsi? Onko naisilla riittävästi vaikutusvaltaa? Pitäisikö miesten antaa enemmän tilaa naisille tai päinvastoin? Perustele vastauksesi.
2. Pidätkö sinä fantasiakirjallisuudesta? Jos pidät, mikä siinä kiehtoo sinua? Millä perusteilla voisit suositella fantasiakirjallisuutta ikätovereillesi? Jos et ole fantasiakirjallisuuden ystävä, kerro, mitä sinä odotat hyvältä kirjalta.